

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Program nauczania do umiejętności dodatkowej (DUZ) dla zawodu technik rybołówstwa morskiego 315215

Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku

Oś priorytetowa II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Działanie 2.15 Kształcenie i szkolenie zawodowe dostosowane do potrzeb zmieniającej się gospodarki

Konkurs nr POWR.02.15.00-IP.02-00-001/21 Opracowanie programów nauczania do umiejętności dodatkowych dla zawodów (DUZ) – II Etap (DUZ II)

PUBLIKACJA BEZPŁATNA

2023

Spis treści

1. Założenia ogólne	4
1.1. Krótki opis dodatkowej umiejętności zawodowej	4
1.2. Uzasadnienie ujęcia w programie nauczania zawodu dodatkowej umiejętności zawodowej, odnoszące się do potrzeb na rynku pracy	5
2. Założenia organizacyjne	6
2.1. Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej	6
2.2. Wymagane kwalifikacje osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej	6
2.3. Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej	7
3. Cele kształcenia – zadania zawodowe – określone dla dodatkowej umiejętności zawodowej	7
4. Wykaz efektów kształcenia określonych dla dodatkowej umiejętności zawodowej Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku .	8
5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	9
5.1. Materiał nauczania	10
6. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej	13
6.1. Obszary i wskaźniki ewaluacji	13
6.2. Przykładowe narzędzia ewaluacji	14
7. Wykaz proponowanej literatury	17

Fundusze Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

7.1. Podręczniki i publikacje naukowe.....	17
7.2. Witryny internetowe.....	17

1. Założenia ogólne

Obecnie wzrost nowoczesnych technologii oraz ograniczeń połowowych ryb na morzu, w szczególności na Bałtyku, związany z gospodarką „rabunkową” poławianych ryb oraz dużym czasem, by odnowić te zasoby, spowodowały zmniejszenie zainteresowania zawodem technik rybołówstwa morskiego. Dodatkowo zmniejszenie liczby statków rybackich powoduje powolny zanik tego zawodu.

Aby utrzymać zasoby ludzkie, rybackie jednostki pływające zamienia się w jednostki poławiające sportowo ryby na morzu lub – po dostosowaniu – jako statki uprawiające żeglugę pasażerską w żegludze morskiej przybrzeżnej. „Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik rybołówstwa morskiego powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji RYB.03.

Pełnienie wachty morskiej i portowej na statku rybackim:

- 1) nawigacji i planowania podróży;
- 2) prowadzenia akcji ratowniczych i ratunkowych na morzu;
- 3) dbałości o statek i opieki nad ludźmi;
- 4) eksploatacji statku rybackiego” (Dz. U. 2019 poz. 991).

1.1. Krótki opis dodatkowej umiejętności zawodowej

Uczeń kształcący się w zawodzie technik rybołówstwa morskiego w ramach dodatkowych umiejętności zawodowych Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnięcia wewnątrz statku ma możliwość uzyskania wiedzy z zakresu prowadzenia asysty kapitana oraz nadzoru nad jednostką rybacką w trakcie prac sprzątnięcia wewnątrz statku.

Po zakończeniu zajęć dodatkowej umiejętności zawodowej uczeń będzie umiał:

- wykonać niezbędne czynności wspomagające kapitana podczas pracy w morzu i na lądzie;

- organizować i kontrolować prace związane z sprzątaniem statku zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.

1.2. Uzasadnienie ujęcia w programie nauczania zawodu dodatkowej umiejętności zawodowej, odnoszące się do potrzeb na rynku pracy

Potrzeba asystenta kapitana statku rybackiego w praktyce wynika z wielu obowiązków oraz minimalnej obsady statku rybackiego. Głównym etapem pracy statku rybackiego jest połów ryb. Z uwagi na jego specyfikę i czas trwania kapitan statku rybackiego nie jest w stanie wykonywać podstawowych czynności, znanych z pracy wykonywanej przez kapitan statku handlowego. W Dzienniku Ustaw z dnia 25 maja, poz. 1109 Rozporządzenie Ministra Edukacji Nauki z dnia 22 kwietnia 2022 roku wprowadzające poprawki do programu RYB. 03 nie uwzględniło powyższych potrzeb. Zasadne jest więc wprowadzenie niezbędnych umiejętności przez DUZ (Dz. U. 2019, poz. 1109).

2. Założenia organizacyjne

2.1. Liczba godzin przewidzianych na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej

Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 kwietnia 2022 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. poz. 991) nie uwzględnia godzin na realizację DUZ, asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnięcia wewnątrz statku. Jest to nowa dodatkowa umiejętność w zawodzie.

Na realizację programu dodatkowej umiejętności zawodowej – Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnięcia wewnątrz statku przeznaczono 60 godzin dydaktycznych, w tym 30 na ćwiczenia praktyczne na statku rybackim.

Czas trwania dodatkowej umiejętności zawodowej obejmuje dwa semestry i jest ona realizowana w I i II semestrze klasy IV. Proponowana liczba to 2 godziny w tygodniu.

2.2. Wymagane kwalifikacje osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej

Wymagania kwalifikacyjne osób prowadzących zajęcia w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej określają przepisy Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia szkoleń i przeszkoleń oraz szczegółowych warunków przeprowadzania egzaminów praktycznych w morskich jednostkach edukacyjnych.

Na podstawie art. 74 ust. 7 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2016 r. poz. 281 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 32 i 60) zarządza się, co następuje:

§ 1. Szczegółowe warunki prowadzenia szkoleń i przeszkoleń w morskich jednostkach edukacyjnych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia (Dz. U. poz. 223).

2.3. Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu dodatkowej umiejętności zawodowej

Wyposażenie dydaktyczne niezbędne do realizacji programu w ramach dodatkowej umiejętności zawodowej określają przepisy Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 5 stycznia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków prowadzenia szkoleń i przeszkoleń oraz szczegółowych warunków przeprowadzania egzaminów praktycznych w morskich jednostkach edukacyjnych.

Na podstawie art. 74 ust. 7 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim (Dz. U. z 2016 r. poz. 281 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 32 i 60) zarządza się, co następuje:

1. Szczegółowe warunki prowadzenia szkoleń i przeszkoleń w morskich jednostkach edukacyjnych określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Szczegółowe warunki przeprowadzania egzaminów praktycznych w morskich jednostkach edukacyjnych określa załącznik nr 2 do rozporządzenia (Dz. U. poz. 223).

3. Cele kształcenia – zadania zawodowe – określone dla dodatkowej umiejętności zawodowej

Po realizacji kształcenia w zakresie dodatkowej umiejętności zawodowej

Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnięcia wewnątrz statku uczeń powinien być przygotowany do:

1. prowadzenia asysty kapitana statku;
2. stosowania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie sprzątnięcia wewnątrz statku;
3. organizowania prac związanych ze sprzątnięciem wewnątrz statku;
4. kontrolowania jakości wykonywanych prac podczas sprzątnięcia wewnątrz statku.

4. Wykaz efektów kształcenia określonych dla dodatkowej umiejętności zawodowej Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku

Tabela 1. Wykaz efektów kształcenia.

Efekty kształcenia. Uczeń:	Kryteria weryfikacji. Uczeń:
1) asystuje kapitanowi statku.	1) kontroluje pracę urządzeń eksploatacyjnych; 2) monitoruje działania innych statków rybackich; 3) asystuje przy połowach.
2) stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie sprzątnia wewnątrz statku.	1) stosuje przepisy stanowiskowe; 2) nadzoruje porządek w miejscu pracy; 3) nadzoruje oznakowanie w miejscu pracy; 4) stosuje przepisy dotyczące odzieży ochronnej.
3) organizuje prace związane ze sprzątniem wewnątrz statku.	1) określa miejsce i sposób wykonania pracy związanej ze sprzątniem wewnątrz statku; 2) określa zakres czynności związanych z miejscem pracy.
4) kontroluje jakość wykonywanych prac podczas sprzątnia wewnątrz statku.	1) nadzoruje stanowiska pracy; 2) kontroluje rodzaj wykonywanych prac.

5. Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

Plan nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej (DUZ) zredagowany w formie tabeli zawartej w Regulaminie.

Tabela 2. Plan nauczania DUZ.

Nazwa przedmiotu/zajęć	Liczba godzin	Uwagi do realizacji (forma zajęć, np. wykład, ćwiczenia praktyczne, zajęcia w zakładzie pracy itp.)
Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku.	30	Zajęcia teoretyczne, wykład, 30 godz.
Praktyczne asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku.	30	Zajęcia praktyczne (prowadzone na statku), 30 godz.
Łączna liczba godzin zajęć:	60	

5.1. Materiał nauczania

Cele ogólne przedmiotu.

Uczeń:

1. prowadzi asystę kapitana statku;
2. stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie sprzątnia wewnątrz statku;
3. określa rodzaj wykonywanych prac związanych ze sprzątniem wewnątrz statku;
4. kontroluje przebieg prac podczas sprzątnia wewnątrz statku.

Cele operacyjne przedmiotu:

Uczeń potrafi:

1. prowadzić nawigację z wykorzystaniem urządzeń nawigacyjnych;
2. kontrolować pracę urządzeń eksploatacyjnych;

3. organizować i kontrolować prace związane z sprzątaniami statku zgodnie z przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy.

Tabela 3. Materiał nauczania z uwzględnieniem opisu efektów kształcenia i kryteriów weryfikacji.

Dział programowy	Tematy jednostek metodycznych	Efekt kształcenia. Uczeń:	Liczba godz.	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji)	Etap realizacji/ uwagi o realizacji
				Uczeń potrafi:	
Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątanii wewnątrz statku.	1. Asysta kapitanu statku.	asystuje kapitanowi statku.	10 20	- kontroluje pracę urządzeń eksploatacyjnych; - monitoruje działania innych statków rybackich; asystuje przy połowach.	Zajęcia, wykład. Zajęcia praktyczne statek.
	2. Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie sprzątanii wewnątrz statku.	stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie sprzątanii wewnątrz statku.	6 4	- stosuje przepisy stanowiskowe; - nadzoruje porządek w miejscu pracy; - nadzoruje oznakowanie w miejscu pracy; - stosuje przepisy dotyczące odzieży ochronnej.	Zajęcia wykładowe. Zajęcia praktyczne na statku.
	3. Prace organizacyjne na statku – sprzątaniami wewnątrz statku.	organizuje prace związane ze sprzątaniami wewnątrz statku.	6 4	- określa miejsce i sposób wykonania pracy związanej ze sprzątaniami wewnątrz statku; - określa zakres czynności związanych z miejscem pracy.	Zajęcia wykładowe. Zajęcia praktyczne na statku.
	4. Kontrola jakości	Kontroluje jakość	8	- nadzoruje stanowiska pracy; - kontroluje rodzaj wykonywanych	Zajęcia

Dział programowy	Tematy jednostek	Efekt	Liczba godz.	Wymagania programowe (uwzględniają kryteria weryfikacji)	Etap realizacji/ uwagi
	wykonywanych prac podczas sprzątaní wewnątrz statku.	wykonywanych prac podczas sprzątaní wewnątrz statku.	2	prac.	wykładowe. Zajęcia praktyczne na statku.

Warunki i procedury osiągnięcia efektów kształcenia (środki dydaktyczne, formy organizacyjne, metody nauczania)

Szkoła prowadząca kształcenie w zawodzie zapewnia pomieszczenia dydaktyczne z wyposażeniem odpowiadającym technologii i technice stosowanej w zawodzie, aby zapewnić osiągnięcie wszystkich efektów. Zajęcia praktyczne prowadzone na statkach szkoleniowych. Propozycje metod nauczania:

- podające (wykład informacyjny, wyjaśnienie, pogadanka, opis);
- aktywizujące (dyskusja dydaktyczna, symulacje);
- programowane – z użyciem komputera;
- praktyczne (pokaz, ćwiczenia praktyczne prowadzone na statku).

6. Ewaluacja programu nauczania dodatkowej umiejętności zawodowej

6.1. Obszary i wskaźniki ewaluacji

Celem ewaluacji jest określenie jakości i skuteczności realizacji programu nauczania DUZ w zakresie osiągania efektów kształcenia oraz kryteriów weryfikacji określonych w programie DUZ.

Tabela 4. Ewaluacja programu DUZ.

Efekt kształcenia	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
1) Asystuje kapitanowi statku.	Pozytywna ocena końcowa z zagadnień obejmujących dany efekt kształcenia. Warunkiem uznania oceny za pozytywną jest uzyskanie minimum 51% punktów podczas testu sprawdzającego teoretycznego lub praktycznego.	Testy osiągnięć słuchaczy, ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia na podstawie zestawu pytań kontrolnych, zadania praktycznego lub wypowiedzi ustnej.	
2) Stosuje przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie sprzątnięcia wewnątrz statku.	Pozytywna ocena końcowa z zagadnień obejmujących dany efekt kształcenia. Warunkiem uznania oceny za pozytywną jest uzyskanie minimum 51% punktów podczas testu sprawdzającego teoretycznego lub praktycznego.	Testy osiągnięć słuchaczy, ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia na podstawie zestawu pytań kontrolnych, zadania praktycznego lub wypowiedzi ustnej.	
3) Organizuje prace związane	Pozytywna ocena	Testy osiągnięć słuchaczy,	

Efekt kształcenia	Wskaźniki potwierdzające osiągnięcie efektu kształcenia	Metody/techniki badania	Termin badania
ze sprzątnięciem wewnątrz statku.	końcowa z zagadnień obejmujących dany efekt kształcenia. Warunkiem uznania oceny za pozytywną jest uzyskanie minimum 51% punktów podczas testu sprawdzającego teoretycznego lub praktycznego.	ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia na podstawie zestawu pytań kontrolnych, zadania praktycznego lub wypowiedzi ustnej.	
4) Kontroluje jakość wykonywanych prac podczas sprzątnięcia wewnątrz statku.	Pozytywna ocena końcowa z zagadnień obejmujących dany efekt kształcenia. Warunkiem uznania oceny za pozytywną jest uzyskanie minimum 51% punktów podczas testu sprawdzającego teoretycznego lub praktycznego.	Testy osiągnięć słuchaczy, ocena dokonywana przez prowadzącego zajęcia na podstawie zestawu pytań kontrolnych, zadania praktycznego lub wypowiedzi ustnej.	

6.2. Przykładowe narzędzia ewaluacji

Przykładowy wycinek testu sprawdzającego.

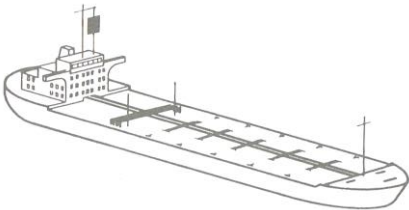
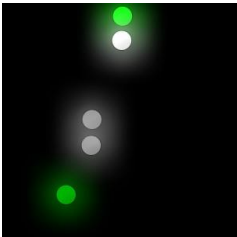
Typ testu: pisemny, mieszane pytania (otwarte i jednokrotnego wyboru).

Sprawdzany efekt kształcenia.

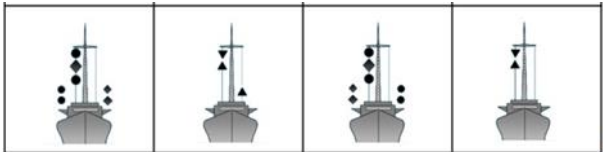
Tabela 5. Wycinek testu sprawdzającego.

Numer pytania	Pytanie	Odpowiedź
---------------	---------	-----------

Numer pytania	Pytanie	Odpowiedź
1.	Statek rybacki poinformuje inne statki o wybieraniu sieci za pomocą flagi: A B C D	Odpowiedź D. Grafikę zaczerpnięto z opracowań własnych autora.
2.	 Rysunek przedstawia statek, który z uwagi na wystawiony znak dzienny jest statkiem uprzywilejowanym pierwszeństwem drogi, co w konsekwencji oznacza: A. ograniczone zanurzenie. B. że nie odpowiada za swoje ruchy. C. wykonywane czynności połowowe. D. ograniczone zdolności manewrowe.	Odpowiedź A. Grafikę zaczerpnięto z: W. Rymarz, <i>Podręcznik Międzynarodowego Prawa Drogi Morskiej</i>.
3.	Z obserwacji statku rybackiego wynika, że: A. wybiera sieci. B. wydaje sieci. C. dryfuje z włokiem. D. dryfuje z okrężnicą	Odpowiedź B. Grafikę zaczerpnięto z: opracowań własnych autora.

Numer pytania	Pytanie	Odpowiedź
4.	Który z poniższych rysunków przedstawia jednostkę rybacką zajętą połowem innym niż trałowanie, z wystawionym narzędziem połowu na odległość większą niż 150 m? A B C D	Odpowiedź B Grafikę zaczerpnięto z: opracowań własnych autora.

7. Wykaz proponowanej literatury

7.1. Podręczniki i publikacje naukowe

1. Cichy J., *BHP w branży hotelarskiej*, WSiP, 2016
2. Cymańska-Garbowska B., Witrykus D., Wolak G., *Organizacja pracy w hotelarstwie*. Kwalifikacja T.12. Podręcznik do nauki zawodu technik hotelarstwa. Część 2, WSiP, 2015
3. Orłowska J., Tkaczyk M., *Organizacja pracy w hotelarstwie*, Rea, 2009
4. Sawicka B., *Hotelarstwo, cz. I, Organizacja pracy, tom 1*, Format AB, 2013
5. Sawicka B., *Hotelarstwo, cz. II, Organizacja pracy, tom 2*, Format AB, 2013

7.2. Witryny internetowe

1. <https://docplayer.pl/3463451-Organizowanie-pracy-w-dziale-utrzymania-czystosci-i-porzadku-w-zakladzie-hotelarskim-341-04-z3-01.html>
Witryna internetowa dotycząca organizowania pracy w dziale utrzymania czystości i porządku w zakładzie hotelarskim [dostęp: 25-05-2023]
2. <https://www.ebook-24.edu.pl/>
Witryna internetowa dotycząca podręczników multimedialnych [dostęp: 25-05-2023]
3. <https://www.hotelarze.pl/>
Witryna internetowa dotycząca branży hotelarskiej [dostęp: 25-05-2023]
4. <https://wydawnictwo.ug.edu.pl/wp-content/uploads/2021/11/Gostomski-Turystyka-fragm.pdf>
Witryna internetowa z e-bookiem o tematyce hotelarsko-gastronomicznej [dostęp: 25-05-2023]
5. <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20190000991>

Fundusze
Europejskie
Wiedza Edukacja Rozwój

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Witryna internetowa dotycząca Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego
[dostęp: 05-06-2023]